Bij het lezen en schrijven moet je op de hoogte zijn van de verschillende criteria die aan teksten gesteld worden. Sommige zaken gelden voor alle teksten, zoals correct taalgebruik en een heldere alinea-indeling. Maar een specifieke tekstsoort heeft ook altijd specifieke regels. Hier kun je die regels (ook wel: tekstconventies) vinden.

Ik zoek een tekstsoort:

- Beschouwing
- Betoog
- Essay
- Folder
- Gebruiksaanwijzing
- Ingezonden brief
- Nieuwsbericht
- Profielwerkstuk
- Recensie
- Sollicitatiebrief
- Uiteenzetting
- Verslag
- Zakelijke brief

Ik zoek een tekstdoel:

- Informeren
- Uiteenzetten
- Beschouwen
- Overtuigen
- Activeren
- Amuseren

Betoog

Door middel van een betoog wil de schrijver ***de lezer overtuigen*** van zijn gelijk. Dit doet hij door zijn ***mening*** duidelijk naar voren te brengen en deze te ondersteunen met ***argumenten.*** Een betoog is dus erg subjectief.

Voorbeelden zijn de column en de recensie. Lees hier een betogende recensie of column.

Een betoog heeft vaak de volgende opbouw:

Structuur	*Hoofdvraag*	*Middenstuk*	*Voorbeeld*
Bewering-en-argumentstructuur	Een betoog gaat niet uit van een vraagstelling, maar van een stelling.	Argumenten geven en tegenargumenten ontkrachten	Er moet strenger worden opgetreden tegen drankmisbruik. -Argument 1: veel drank is slecht voor gezondheid - Argument 2: drankmisbruik leidt vaak tot geweld - Tegenargument: eigen keus, geen bemoeienis van overheid - Tegenwerping: drankmisbruik kost samenleving geld, dus overheid mag zich er wel mee bemoeien Conclusie (=stelling)

Voorbeeld van een betogende tekst (column):

Draaiorgels

Het is vrolijk bedoeld, geloof ik: draaiorgelmuziek. Maar het heeft ook iets hysterisch. Zeker als je bedenkt dat zo'n orgel door winkeliersverenigingen wordt uitgenodigd op drukke dagen te komen spelen. Dan moet er wel iets achter zitten. Leer mij de middenstand kennen.

Mijn idee is het dat het draaiorgel er niet zozeer is om vreugde en blijdschap te verspreiden alswel verwarring, ergernis en woede.

Draaiorgelmuziek is een rechtstreekse aanslag op die delen van de hersenen die over beheersing en redelijkheid gaan. Wie maar genoeg draaiorgelmuziek om zich heen hoort, verandert vanzelf in een primitieve consument. Bijna uit wraak op die kutmuziek koop je de eerste de beste zonnebril, zelfs als het regent en zelfs als je er al drie hebt. Het draaiorgel wekt de impulsaankoop niet rechtstreeks op, maar schakelt wel het verstand uit dat normaal gesproken de impulsaankoop verhindert. Zo denk ik erover.

Dan is er het misverstand dat draaiorgelmuziek oud-Hollands gezellig is. Draaiorgelmuziek is misdadig slecht. Draaiorgelmuziek is net zo Hollands als de doedelzak of de panfluit. Ik ben nog nooit iemand tegengekomen die het mooi vindt. (Nou ja, de broer van een vriend van mij heeft er een zwak voor, maar aan hem zit een steekje los, ook zonder draaiorgels.) Wat mij betreft heeft dit trouwens niet alleen met de verschrikkelijke klanken van het orgel te maken, maar ook met de bijbehorende orgeldraaiers.

Ten eerste zie je een orgeldraaier nooit aan zijn orgel draaien. Het enige wat hij doet is met zijn koperen centenbak zwaaien en schudden.

Ten tweede kijkt hij nooit vrolijk. We moeten zijn muziek leuk en gezellig vinden, maar hij is zelf degene die er het minst van lijkt te houden. Vanuit een oogpunt van maximale opbrengst lijkt me dat een onverstandige insteek, maar ja, ik ben geen orgeldraaier.

Toch is het draaiorgel onuitroeibaar. Je zou zeggen: er moet een keer een eind komen aan zo'n fenomeen, maar nee, iedere zaterdag duiken die krengen weer op in de winkelstraten. Er zou eens uitgebreid onderzoek naar het effect van die muziek op het menselijk brein moeten worden gedaan.

Alles beter dan een draaiorgel in de openbare ruimte. Oké, doedelzakken, die zijn ook niet fijn. Weg met alle muziek in de open lucht, zou ik zelfs willen roepen.

Naar: Martin Bril. In: Volkskrant Magazine